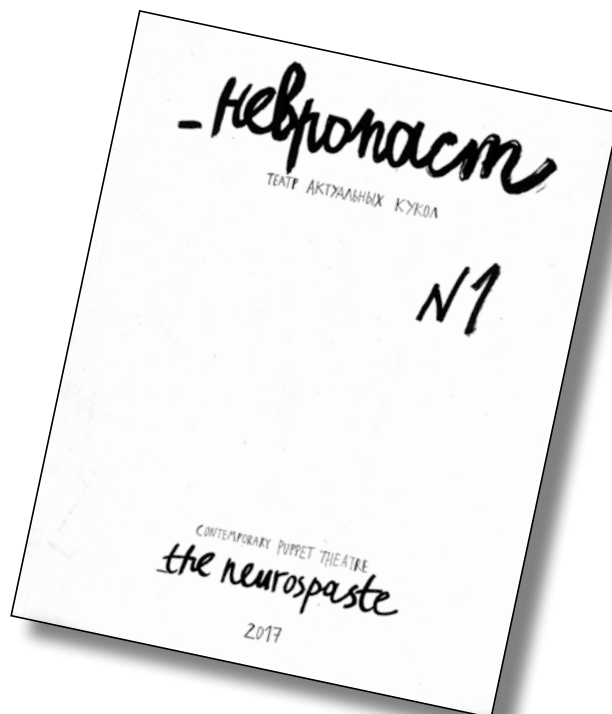

ще знам... Не се занимавам с подобни сладки сантименти. За мен всичко това са само инструменти.“

С идването на епохата на режисурата куклата в театъра се превръща в инструмент за авторското изказване. От традиционно, регламентирано изкуство кукленият театър става пространство, в което е възможно моделирането на всякакви форми, показването на съотношения на всякакви мащаби и обеми, визуализация на всяка метафора. Ако исторически всяка технологическа система кукли е била миниатюрен модел за света, то през XX век тези модели станаха безкрайно множество – равно на броя на авторите, които ги създават. Като модернистите в живописата куклениците могат да творят своите художествени реалности без да са ограничени в избора на средства, технологии и фактури. В това измерение на абсолютната свобода бяха създадени най-добрите спектакли на Филип Жанти и Резои Габриадзе; днес там мирно съществуват Лиликанските спектакли на московския театър „Тень“ („Сянка“), които разчитат на аудитория от три до пет човека, и гигантските кули на френската компания „Royal de Luxe“, за спектаклите на която сценична площадка е целият град.

В този контекст доста странно изглежда битующата мисъл,

че в кукления театър най-важното е куклата. Тази съзнателна самоизолация от съветските времена доведе до там, че кукленият театър бе практически изключен от кръга на интереси на професионалното театрално общество. И днес е принуден да отвоюва своите позиции. На кукления театър му се налага да доказва очевидни истини: че не куклата, а кукленикът измисля своя театър. Че спектакълът е авторско изказване. Че куклата остава в историята като артефакт, но се подразбира, че е била създаване на нечий ръце. Днес вече не традицията определя избора на фактура, между-

дисциплинарните и междуви- довите граници стават условни, а кукленият театър съществува в общокултурното пространство на XXI век. Да разберем какво място заема той в това пространство, да определим спецификата му, да разширим границите на възприемането му – това са задачите на нашето ново списание.

Понеже театърът се е родил през Античността, решихме да се върнем към изворите и да наречем списанието „Невропаст“. Невропаст е древногръцко название за актьора-кукленик (neurospaston – лат., марионетка), буквално: онзи, който дърпа конците. В началото на XX век, когато кукленият театър е в центъра на вниманието на театралния авангард, терминът „невропаст“ влиза в професионална употреба за креативни актьори, автори на собствена художествена вселена.

...
Темата на първия брой е „Театър на актуалните кукли“. Това подзаглавие на БТК-ФЕСТ, измислено преди три години, за нас стана универсално определение на кукления театър, такъв, какъвто го харесваме. Традиционен или радикален, с кукли или без, театър на неживата фактура и „визуална поезия“ – театър авторски, съвременен и жив. ■

От руски **Никола Вандов**

Димитър Чернев (11.7.1955 – 19.11.2017)

След дълго и мъчително боледуване ни напусна и Димитър Чернев.

Той беше театрален критик със собствено, ярко и често неочаквано мнение, в което не можеш да не се вслушаш. Независим и горд, той следваше само своята преданост на духовното, на литературата, на театъра. Успя да събере малка част от многобройните си текстове в книгата „Критикът с моята сянка. Текстове за театър и други“ (2006). Тази книга казва за съвременния ни театър повече от много други.

Освен всичко друго Митко имаше нещо така липсващо ни – характер. Не робуваше на моди и временни увлечения, трезво и ум-

но проследяваше развитието на процесите в театъра ни, нямаше илюзии и търсеше първите кълнове на зараждащото се ново. Не правеше компромиси в следването на смисъла на избраното творческо поприще – театралната критика.

Беше автор на „КуклАрт“, интересуваше се от състоянието и успехите на кукленото изкуство.

Много ще ни липсват неговите текстове, неговото чувство за хумор, неговата някаква безвременност. Беше от колегите и приятелите, които не можем да забравим...

Никола Вандов